

FIȘA DISCIPLINEI
Curs opțional 3 de limbă și literatură portugheză
C1: Limbaje specializate (economic)
C2: Literatura portugheză și cinematografia
Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Limbi și Literaturi Romanice
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Limbă și literatură portugheză / Licențiat
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Curs opțional 3 de limbă și literatură portugheză C1: Limbaje specializate (economic) C2: Literatura portugheză și cinematografia				Codul disciplinei	LLB4122	
2.2. Titularul activităților de curs				C1: vacant C2: vacant				
2.3. Titularul activităților de seminar / curs practic				C1: vacant C2: vacant				
2.4. Anul de studiu	2	2.5. Semestrul	4	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	Conținut	DS
							Obligativitate	Optional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar / curs practic	
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar / curs practic	
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					19
Pregătire seminare/ cursuri practice / laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					19
Tutoriat (consiliere profesională)					4
Examinări					4
Alte activități					4
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					70
3.8. Total ore pe semestru					98
3.9. Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	•
4.2. de competențe	•

Data avizării în Decanat:
Numele și semnătura decanului:

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs, videoproiector, MS Teams
5.2. de desfășurare a seminarului/ cursului practic	

6. Competențele specifice acumulate

CURS 1

Competențe profesionale /esențiale	C3.1 Înțelegerea și utilizarea elementelor specifice limbajului economic în portugheză C3.2 Explicarea clasificărilor morfologice, sintactice, semantice, pragmatice și analizarea discursurilor orale și scrise în limba portugheză (A), utilizând aparatul conceptual al lingvisticii
Competențe transversale	CT1. Utilizarea componentelor domeniului limbi și literaturi în deplină concordanță cu etica profesională. CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice. CT3 Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională.

CURS 2

Competențe profesionale /esențiale	C4.1 Identificarea tehnicii cinematografice, a limbajului cinematografic specific și a formulei estetice abordate de regizorii filmelor vizionate C4.2 Încadrarea filmelor vizionate și a elementelor regizorale în contextul cultural corespunzător C4.3 Juxtapunerea narațiunii ce stă la baza filmului cu discursul cinematografic prin decodificarea elementelor de intertextualitate C4.4 Capacitatea de delimitare a conținutului literar, respectiv cinematografic C4.5 Observarea reconfigurării celor două abordări ale aceleiași opere prin influențare reciprocă C4.6 Dobândirea și utilizarea limbajului specific
Competențe transversale	CT1. Utilizarea componentelor domeniului limbi și literaturi în deplină concordanță cu etica profesională. CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice. CT3 Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

CURS 1

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Acest curs combină aspectele teoretice cu cele practice și prezintă incontestabile potențialități în plan concret, deoarece vine să suplinească o carență evidentă a învățământului umanist, orientat spre un limbaj predominant teoretic, conceptualizat și reductiv (se limitează exclusiv la probleme de limbă și literatură), prin faptul că pune accentul pe limbajele de specialitate. Astfel, se urmărește familiarizarea studenților cu termenii specifici limbajului economic. Prin aceasta, aria posibilităților de comunicare și de ocupare a unui loc de muncă după absolvire se lărgeste considerabil, întrucât, în afară de învățământ, doritorii vor putea concura, cu mai mari șanse de reușită, la ocuparea unor posturi mai lucrative, precum traducător sau interpret.
---------------------------------------	--

Data avizării în Decanat:
Numele și semnătura decanului:

<p>7.2 Obiectivele specifice</p>	<p>1. Cunoaștere și înțelegere (<i>cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice disciplinei</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - asimilarea terminologiei de bază, proprii morfologiei și sintaxei limbii portugheze - înțelegerea noțiunilor fundamentale specifice domeniului și dezvoltarea capacității de utilizare corectă și conștientă a acestora în vederea analizării fenomenelor gramaticale ce apar în limba portugheză - dezvoltarea sistematică a competențelor lingvistice în domeniul lexicului, morfologiei și sintaxei limbii portugheze <p>2. Explicare și interpretare (<i>explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - consolidarea algoritmilor de elaborare a unor prezentări orale pe baza fișelor de lucru, a studiului individual în bibliotecă și cu consultarea unor surse corecte și moderne de informare existente pe Internet. <p>3. Instrumental-aplicative (<i>proiectarea, conducerea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și de aplicare</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - utilizarea tehnicilor și instrumentelor de lucru adecvate: istorii ale Portugaliei, Braziliei și Africii, cursuri de cultură și civilizație portugheză, enciclopedii, dicționare, CD-DVD, Internet etc. - consolidarea deprinderilor de documentare: cărți, fișe de lucru, Internet, CD/DVD <p>4. Atitudinale (<i>manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific / cultivarea unui mediu științific centrat pe valori și relații democratice / promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice / valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile științifice / implicarea în dezvoltarea instituțională și în promovarea inovațiilor științifice / angajarea în relații de parteneriat cu alte persoane / instituții cu responsabilități similare / participarea la propria dezvoltare profesională</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea cunoștințelor privind cultura și civilizația Portugaliei și a spațiului lusofon - dezvoltarea gândirii critice și a interesului pentru domeniu
---	--

CURS 2

<p>7.1 Obiectivul general al disciplinei</p>	<p>Acest curs își propune să redea dialogul dintre literatura portugheză și cinematografie, într-un cadru ce favorizează atât cunoașterea riguroasă a operelor și conceptelor teoretice, cât și creativitatea. Capodopere ale literaturii portugheze, semnate de Eça de Queirós, Florbela Espanca, Fernando Pessoa, Vergílio Ferreira, José Cardoso Pires sau José Saramago, vor fi observate în urma transfigurării lor prin intermediul tehnicii și limbajului cinematografic. Prin analiza ecranizărilor realizate de regizori portughezi consacrați, precum Manoel de Oliveira, João Botelho, Lauro António, Fernando Lopes sau Vicente Alves do Ó, se va observa modul în care sensibilitatea artistică cinematografică se transformă într-un prilej de reînnoire și reconceptualizare a spațiului literar. Dialogul dintre un secol de literatură și cele patru decenii de cinematografie va oferi, așadar, o nouă perspectivă asupra celor două tipuri de discurs în special și a relațiilor interartistice în general.</p>
<p>7.2 Obiectivele specifice</p>	<p>1. Cunoaștere și înțelegere (<i>cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice disciplinei</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - predarea și consolidarea noțiunilor de teorie literară, de prozodie și stilistică. - consolidarea deprinderilor de analizare a textului literar, de interpretare a acestuia. - cunoașterea operelor, a biografiei dedicate poezilor reprezentativi ai secolului XX, punându-se un accent deosebit pe perioada ce debutează cu primele reprezentări ale neorealismului. <p>2. Explicare și interpretare (<i>explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei</i>)</p>

	<p>- consolidarea algoritmilor de elaborare a unor prezentări orale pe baza fișelor de lucru, a studiului individual în bibliotecă și cu consultarea unor surse corecte și moderne de informare existente pe Internet.</p> <p>3. Instrumental-aplicative (<i>proiectarea, conducerea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și de aplicare</i>)</p> <p>- utilizarea tehnicilor și instrumentelor de lucru adecvate: istorii ale Portugaliei, Braziliei și Africii, cursuri de cultură și civilizație portugheză, enciclopedii, dicționare, CD-DVD, Internet etc.</p> <p>- consolidarea deprinderilor de documentare: cărți, fișe de lucru, Internet, CD/DVD</p> <p>4. Atitudinale (<i>manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific / cultivarea unui mediu științific centrat pe valori și relații democratice / promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice / valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile științifice / implicarea în dezvoltarea instituțională și în promovarea inovațiilor științifice / angajarea în relații de parteneriat cu alte persoane / instituții cu responsabilități similare / participarea la propria dezvoltare profesională</i>)</p> <p>- dezvoltarea cunoștințelor privind cultura și civilizația Portugaliei și a spațiului lusofon</p> <p>- dezvoltarea gândirii critice și a interesului pentru domeniu</p>
--	--

8. Conținuturi

8.1 Curs 1 – Limbaje specializate (economic)	Metode de predare	Observații
Curs 1. Caracteristici ale limbajului economic.	Prezentare expozitivă (prelegere), explicația, dialogul	
Curs 2. Limbaj economic I. (instituții financiare internaționale, comerț internațional)	Prezentare expozitivă (prelegere), explicația, dialogul	
Curs 3. Limbaj economic II. (companii multinaționale, bursa de valori)	Prezentare expozitivă (prelegere), explicația, dialogul	
Curs 4. Limbaj economic III. (criza financiară, datoria suverană)	Prezentare expozitivă (prelegere), explicația, dialogul	
Curs 5. Corespondență comercială I. (scrisoare de intenție, curriculum vitae)	Prezentare expozitivă (prelegere), explicația, dialogul	
Curs 6. Corespondență comercială II. (cerere de ofertă, răspuns la cerere de ofertă, invitație, reclamație)		
Curs 7. Colocviu.	-	
Bibliografie Manole, Veronica <i>Português Económico para Alunos de PLE</i> . București: Editura Universității din București, 2019. Morais Sarmiento Moreira, Isabel de, <i>Correspondência comercial</i> , 3 ^a edição atualizada, Lisboa, Lidel, 2016. Neves, Margarida, <i>Português Empresarial 2 – Exercícios Práticos</i> , Lisboa, Lidel, 2017. Wilson, James Martin et al <i>Manual de Correspondência Inglês-Português</i> , Coimbra, Almedina, 2004 ***, <i>180 Modelos de Cartas para a Defesa dos seus Direitos</i> , 4 ^a edição, Lisboa, Deco Proteste, 2003.		
8.2 Curs 2– Literatura portugheză și cinematografia	Metode de predare	Observații
Curs 1. Scurtă prezentare a activității și amprentei estetice a regizorului Manoel de Oliveira și introducere în universul literar al lui Eça de Queirós. Scurtă contextualizare a operei acestuia și a literaturii realiste portugheze. Vizionarea câtorva secvențe din filmul <i>Singularidades de uma Rapariga</i>	Expunere, explicație, discuții	

Loura (2009), în regia lui Manoel de Oliveira și identificarea corespondențelor estetice și de conținut dintre cele două tipuri de discurs.		
Curs 2. Scurtă prezentare a activității și amprentei estetice a regizorului Vicente Alves do Ó și introducere în universul literar al poetei portugheze Florbela Espanca. Vizionarea câtorva secvențe din filmul <i>Florbela</i> (2012), în regia lui Vicente Alves do Ó. Confruntarea dimensiunii reale a vieții și operei scriitoarei cu expresivitatea și plurivalența limbajului vizual.	Expunere, explicație, discuții	
Curs 3. Scurtă prezentare a activității și amprentei estetice a regizorului João Botelho și introducere în universul literar al lui Fernando Pessoa. Scurtă contextualizare a operei acestuia și a literaturii moderniste portugheze. Vizionarea câtorva secvențe din <i>Filme do Desassossego</i> (2010), în regia lui João Botelho și identificarea elementelor de intertextualitate.	Expunere, explicație, discuții	
Curs 4. Scurtă prezentare a activității și amprentei estetice a regizorului Lauro António și introducere în universul literar al lui Vergílio Ferreira. Scurtă contextualizare a operei acestuia și expunerea dublului limbaj stilistic abordat de acesta (neorealism și existențialism). Vizionarea câtorva fragmente ale filmului <i>Manhã Submersa</i> (1980), în regia lui Lauro António și decodificarea dialogului dintre cele două arte.	Expunere, explicație, discuții	
Curs 5. Scurtă prezentare a activității și amprentei estetice a regizorului Fernando Lopes și introducere în universul literar al lui José Cardoso Pires. Contextualizarea operei autorului și expunerea celor două crezuri stilistice ale acestuia: neorealismul și postmodernismul. Vizionarea câtorva fragmente din filmul <i>O Delfim</i> (2002), în regia lui Fernando Lopes și analizarea specificităților și divergențelor dintre cele două reprezentări ale operei.	Expunere, explicație, discuții	
Curs 6. Scurtă prezentare a activității și amprentei estetice a regizorului Fernando Meirelles și introducere în universul literar al lui José Saramago. Contextualizarea operei autorului și prezentarea romanului distopic. Vizionarea câtorva fragmente din filmul <i>Blindness</i> (<i>Ensaio Sobre a Cegueira</i> , 2008), în regia lui Fernando Meirelles și		

Data avizării în Decanat:
Numele și semnătura decanului:

definirea elementelor de tranziție dintre cele două arte.		
Curs 7. Colocviu		
Bibliografie Bello, Maria do Rosário Leitão Lupi, <i>Narrativa literária e narrativa fílmica. O caso de Amor de Perdição</i> , Lisboa, Fundação Calouste Gulbenkian, 2008. Espanca, Florbela, Sonetos, Lisboa, Biblioteca Ulisseia, 2002. Ferreira, Vergílio, <i>Manhã submersa</i> , Lisboa, Livraria Bertrand, 1997. Oliveira, Marcelo M.G., <i>Modernismo Tardio. Os romances de José Cardoso Pires, Fernanda Botelho e Augusto Abelaira</i> , Lisboa, Edições Colibri, 2012. Pessoa, Fernando, <i>Livro do desassossego</i> , Porto, Porto Editora, 2013. Pires, José Cardoso, <i>O delfim</i> , Lisboa, Publicações Dom Quixote, 2002. Queirós, Eça de, <i>Contos</i> , Lisboa, Livros do Brasil, 1991. Reis, Carlos (coord.), <i>Literatura portuguesa moderna e contemporânea</i> , Lisboa, Universidade Aberta, 1989. Saraiva, António José, <i>História da literatura portuguesa</i> , Porto, Porto Editora, 2017. Saramago, José, <i>Ensaio sobre a cegueira</i> , Lisboa, Editorial Caminho, 1995.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

În conformitate cu standardele ARACIS, departamentul are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socio-economic și profesional, mai ales Emerson SRL, Liceul Mihai Eminescu, KPMG România (Magda Androne).

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs 1	- cunoașterea și înțelegerea teoriei predate în cadrul cursului - cunoașterea bibliografiei	Colocviu în ultima săptămână de curs -2 ore; note de la 1 la 10	50%
10.5 Curs 2	- cunoașterea și înțelegerea teoriei predate în cadrul cursului - cunoașterea bibliografiei	Colocviu în ultima săptămână de curs -2 ore; note de la 1 la 10	50%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> - Studentul cunoaște care sunt principalele concepte, le recunoaște și le definește corect. - Limbajul de specialitate este simplu, dar corect utilizat. - Studentul are o viziune de ansamblu asupra domeniului. - Minim nota 5 la fiecare din cele 2 cursuri care formează pachetul. În cazul în care una dintre componentele mediei este nepromovată, în sesiunea de restanțe studentul se prezintă la examinare doar la partea respectivă, celelalte componente fiind recunoscute. 			
Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale: Frauda sau tentativa de fraudă la examinare se sancționează cu nota 1 (unu).			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă
--	--

Data avizării în Decanat:
Numele și semnătura decanului:

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Data completării:
25.01.2025

Numele și semnătura titularului de curs 1

Numele și semnătura titularului de
seminar/ curs practic 1

Numele și semnătura titularului de curs 2

Numele și semnătura titularului de
seminar/ curs practic 2

Data avizării în Departament:
01.02.2025

Numele și semnătura directorului de departament
Conf. Dr. Cristiana Papahagi

Data avizării în Decanat:
Numele și semnătura decanului: